

La urbana és cosa d'homes: 12% de dones i 7% dels comandaments

Les policies locals donen servei a gairebé el 90% de la població, malgrat que només unes 200 poblacions en tenen

Agents de la Policia Local. | ACN

La presència de les dones en els àmbits laborals vinculats a la seguretat és, encara, una assignatura pendent per a l'administració pública. Es tracta, de fet, d'un dels sectors que més contribueix a dibuixar la ja coneguda bretxa de gènere, ja sigui pel poc significatiu nombre d'agents femenins en els cossos de seguretat, com per la seva baixa presència en els càrrecs de responsabilitat. Aquesta situació -ja històrica- ha estat constatada per les dades que recentment s'han publicat a l'Idescat, i també per les xifres d'inscripció que en el curs acadèmic 2018-2019 de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.

Les policies locals són els cossos policials que formen part d'un ajuntament i que, per tant, estan dirigits políticament des de l'alcaldia. Entre les seves funcions hi ha la vigilància del municipi i el control del trànsit, així com el compliment de les ordenances i les disposicions municipals. També han de protegir les autoritats, actuar com a policia judicial o administrativa en les competències municipals, tenir cura de la seguretat ciutadana, l'ordre públic i actuar com a policia comunitària en la convivència veïnal.

La majoria de policies locals, però, són homes, i malgrat que la presència de dones va augmentant a poc a poc -del 2014 al 2017 s'ha passat de 1.047 a 1.273 dones-, el percentatge no arriba al 12%. De fet, durant els últims anys l'increment de dones als cossos de la policia municipal ha estat a comptagotes, de manera dispar en el territori i amb una tendència feble d'evolució en positiu.

Dades recents de l'Institut d'Estadística de Catalunya (<https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=951&t=2017>) mostren com, del total de 10.850 agents locals al territori el 2017, només 1.274 són dones, de fet, un 11,7%. El percentatge baixa considerablement quan es calcula el nombre de dones en càrrecs de responsabilitat. El 2017 eren 127 dones amb un càrrec major que el d'agent -6,2% del conjunt de càrrecs de responsabilitat. D'ordre major a menor, no hi ha cap dona superintendent o intendent major, només hi ha dues intendents dels 27 que hi ha a Catalunya, tres inspectores dels 109 càrrecs d'inspecció, tres subinspectores del 146 totals, 18 sergents d'un total de 444 i 101 caporals dels 1.296 que hi ha a Catalunya.

Cossos policials "masculinitzats" per tradició

La manca d'equitat en termes de gènere costa d'esquivar i, fins i tot, fonts del Departament d'Interior assumeixen la preocupació d'aquesta realitat que, tal com asseguren, no és la que es voldria. "Tradicionalment els cossos operatius han estat cossos molt masculinitzats, també els cossos policials", assumeixen. I de fet, precisen, les policies locals que tenen més dones entre els seus efectius són aquelles que, de manera volguda, han portat a terme més campanyes per fer-ho possible.

Policia local. Any 2017. Efectius per sexe i graduació <https://t.co/arK0t3mDp0> (<https://t.co/arK0t3mDp0>) i per graduació i comarques <https://t.co/FMjawlOP5E> (<https://t.co/FMjawlOP5E>) o per municipis <https://t.co/dqOMXtgB9Z> (<https://t.co/dqOMXtgB9Z>) [pic.twitter.com/vOZGQrpRWG](https://t.co/vOZGQrpRWG) (<https://t.co/vOZGQrpRWG>)

? Idescat (@idescat) 4 d'octubre de 2018
(https://twitter.com/idescat/status/1047827042950156289?ref_src=twsrc%5Etfw)

Per revertir-ho, Interior acaba de proposar la creació d'un grup de treball per estudiar quines actuacions es poden portar a terme en el marc del pla estratègic de polítiques d'equitat de gènere 2018-2021 de l'Institut Català de les Dones. Així mateix, les mateixes fonts consultades precisen que la Subdirecció General de Coordinació de Policia de Catalunya porta a terme actuacions de suport als ajuntaments que ho requereixen, per tal d'implementar mesures per feminitzar la plantilla de la policia.

La situació de la presència de dones als quatre cossos de Policia Local del Baix Penedès, a dia d'avui, respón als mateixos paràmetres que a la resta de Catalunya. Ni al Vendrell, ni a Calafell, ni a Cunit ni a l'Arboç hi ha cap comandament que sigui una dona. Al Vendrell, d'una plantilla de 90 agents, 13 són dones i la proporció és similar a Calafell (60 agents), Cunit (40) i l'Arboç (15). Jordi Altarriba, cap de la Policia Local del Vendrell, ha explicat que a les convocatòries de places per a nous agents el tant per cent de dones que s'hi presenten va creixent de manera continuada i a les últimes ha estat d'un 20%.

Perspectives febles de futur

Malgrat que les perspectives de futur són febles, poc a poc la bretxa de gènere avança per tancar-se. Si més no, això és el que també es desprèn de les dades de nous alumnes de l'Institut de Seguretat Pública, encarregat de la formació, tant de nous Mossos d'Esquadra com d'agents de les diverses policies locals. En aquest cas, i pel que fa a les xifres del curs 2018-2019, el nombre de dones aconsegueix superar el 20%, i són 78 aspirants a agent dels 385 que en total s'hi presenten.

Tot i que en menys mesura, la tendència també avança en l'equivalència pel que fa als aspirants a Mosso d'Esquadra. Durant aquest curs es formaran 89 mosses (un 17,5%) del total de 508 nous agents. Al cos són 3.500 dels 17.000 en total.

Nous agents llancen les seves gorres al cel. Foto: Guillem Sànchez

Efectius per comarques

El desplegament de les policies locals per comarques és dispar, en funció d'aspectes bàsicament demogràfics. En el marc legal que hi ha a Catalunya, només els municipis amb una població superior als 10.000 habitants poden crear cossos de policia local, tot i que hi ha algunes excepcions. No obstant això, aquesta no és l'obligació dels consistoris, que també poden escollir no tenir-ne. En el conjunt de les comarques catalanes, però, només 200 dels més de 900 municipis tenen policia municipal, tot i que el conjunt d'agents -concentrats en àrees més poblades- donen servei al 90% de la població. També hi ha diferència entre el nombre d'agents en cada cas: mentre que en alguns llocs l'equip no supera els cinc membres, la Guàrdia Urbana de Barcelona s'apropa a una plantilla de 3.000 efectius.

Per comarques, el Barcelonès és on s'apleguen més agents (3.184 persones), seguit del Baix Llobregat (1.140), el Vallès Occidental (1.087), el Maresme (815) i el Vallès Oriental (621). És en aquests punts on, malgrat haver-hi un gran volum de població, s'incrementa també el percentatge de policies per cada mil habitants. El cas del Barcelonès, on gairebé arreu hi ha policies, s'arriba a 1,6 agents per cada mil habitants. No obstant això, són comarques com el Baix Empordà (2,14 agents per cada mil), el Baix Penedès (2,01 agents) o el Maresme (1,84 agents) les que tenen una ràtio més elevada d'agents per habitant. La mitjana de Catalunya, però, tenint en compte també els habitants dels municipis on no hi ha aquest servei, és d'1,44 agents per cada mil habitants.